

28645 FONÈTICA I FONOLOGIA CATALANES**curs 2009-2010***Assignatura optativa de segon cicle, 6 crèdits*

Professora: Eulàlia Bonet

despatx: B11-248 telèfon: 935812361 e-mail: eulalia.bonet@uab.cat

hores d'atenció als alumnes:

fixes: dimarts i dijous, 10.30h-11.30h

convingudes: dilluns i dimecres, 10h-12 h

OBJECTIUS DEL CURS

Al final del curs s'hauran de saber analitzar espectrogrames de seqüències del català i s'hauran de poder interpretar i comparar palatogrames de sons i seqüències de sons del català. S'haurà d'estar una mica familiaritzat amb la teoria fonològica actual i amb la interpretació que aquesta dóna a determinats fenòmens del català. El curs inclou una introducció a l'entonació i a l'adquisició de la fonètica i la fonologia del català, aspectes no vistos durant la carrera. Per assolir aquests objectius es faran moltes pràctiques, que implicaran una participació activa a classe.

TEMARI**1. Propietats articulatòries dels sons del català**

Òrgans articuladoris i producció de sons. La coarticulació, la temporització de gestos articuladoris i altres fenòmens de contacte entre consonants. Tècniques instrumentals d'anàlisi articulatòria.

2. Fonètica acústica

Propietats acústiques de les vocals. Propietats acústiques de les consonants. El VOT. To i intensitat. L'anàlisi espectrogràfica.

3. Aspectes relacionats amb la fonologia prosòdica

Constituents i condicions de la jerarquia prosòdica. L'accent com a propietat predictable del català: sensibilitat al pes sil·làbic. Altres fenòmens del català amb base prosòdica.

4. La Teoria de l'Optimitat (TO)

La TO: una proposta d'anàlisi fonològica recent. Restriccions universals, ordenació i tipologia fonològica.

5. Fenòmens relacionats amb la sonoritat

La diferència entre fenòmens categòrics (ensordiment final) i fenòmens graduals (assimilació de sonoritat). Interpretació d'aquests fenòmens en Teoria de l'Optimitat.

6. Fenòmens relacionats amb el punt d'articulació

Diferències dialectals respecte a les assimilacions de punt d'articulació. Interpretació d'aquestes diferències en Teoria de l'Optimitat.

7. Fonètica i fonologia de l'entonació del català

Interpretació i elements distintius de la corba melòdica. Funcions lingüístiques de l'entonació. Categorització lingüística dels moviments tonals. La transcripció de l'entonació. L'entonació de les oracions declaratives. L'entonació interrogativa. L'entonació imperativa.

8. L'adquisició de la fonètica i de la fonologia catalanes

El desenvolupament de la percepció i la producció dels sons. Etapa de segmentació i categorització. Etapa de les produccions inicials. Condicionants prosòdics de la producció.

Tutories

Les tutories (sense horari específic) es dedicaran bàsicament a la preparació dels treballs (a) i (b) (vg. més avall), encara que també serviran per aclarir dubtes.

Avaluació

La nota final del curs es basarà en les activitats següents. Les activitats (a), (b) i (c) són *imprescindibles* per poder superar el curs i totes tres s'han de fer mínimament bé.

- (a) Treball d'anàlisi espectrogràfica de les vocals tòniques en la parla pròpia (de l'estudiant). S'hauran de seguir les instruccions que es passaran en el moment oportú (també es trobaran al Campus Virtual). [3 punts]
- (b) Ressenya d'un article d'una llista que es passarà a classe. La ressenya ha de tenir una extensió de 2 fulls a doble espai (es passaran instruccions). [3 punts]
- (c) Examen (l'últim dia de classe, 4 de febrer del 2010) sobre el que s'hagi fet a classe i sobre les lectures obligatòries (es podrà tenir el material que es vulgui). [3 punts]
- (d) Assistència regular i participació activa a les classes (es passarà llista cada dia). [1 punt]

Bibliografia general i altres materials

- Bonet, Eulàlia, Maria Rosa Lloret i Joan Mascaró (1997). *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Bonet, Eulàlia i Maria Rosa Lloret (1998). *Fonologia catalana*. Barcelona: Ariel.
- Els sons del català*: <http://www.ub.edu/sonscatala/>
- Gil Fernández, Juana (1988). *Los sonidos del lenguaje*. Madrid: Síntesis.
- [Praat] Boersma, Paul & David Weenink (2005). *Praat: Doing Phonetics by Computer* [programa d'ordinador de franc]: <http://www.fon.hum.uva.nl/praat/>
- Prieto, Pilar (2001). *Entonació. models, teoria, mètodes*. Barcelona: Ariel.
- Prieto, Pilar (2004). *Fonètica i fonologia. Els sons del català*. Barcelona: Editorial UOC.
- Recasens, Daniel (1991). *Fonètica descriptiva del català: Assaig de caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català al segle XX*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Recasens, Daniel (1993). *Fonètica i fonologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Recasens, Daniel i Maria Dolors Pallarès (2001). *De la fonètica a la fonologia. Les consonants i assimilacions consonàntiques del català*. Barcelona: Ariel.
- Solà, Joan, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (2002). *Gramàtica del català contemporani*, vol. 1. (Fonètica i Fonologia) Barcelona: Empúries.